

Ministrui Pirmininkui, Vyriausybės komiteto krizei įveikti
vadovui p. S. Skverneliui,
Lietuvos Respublikos Vyriausybė

2020-03-27

Nr. 9

Sveikatos apsaugos ministru - Valstybės lygio ekstremaliosios
situacijos valstybės operacijų vadovui p. A. Verygai
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija

DĖL PRIVAČIŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮTRAUKIMO Į COVID-19 INFEKCIJOS PROTRŪKIO LIETUVOJE VALDYMO SCENARIJŲ RENGIMĄ IR ĮGYVENDINIMĄ

Mes, atstovaudami Lietuvos didžiausias privačias asmens sveikatos priežiūros įstaigas (toliau – **Įstaigos**), teikiančias platų spektrą pirminio, antrinio lygio ambulatorinių, chirurgijos, laboratorinių ir instrumentinių tyrimų paslaugų; Įstaigų grupes (tinklus, jungiančias įvairių lygių privačias asmens sveikatos priežiūros įstaigas, laboratorijas) bei privačių asmens sveikatos priežiūros įstaigų sektorines asociacijas (vienijančias tam tikrų sveikatos priežiūros sričių privačias medicinos įstaigas), kreipiamės į Jus - įgaliotus pareigūnus Valstybės lygiu priimti sprendimus bei įgyvendinti veiksmus, būtinus siekiant sustabdyti koronavirusinės infekcijos COVID-19 (toliau – **COVID-19**) protrūkį Lietuvoje.

Esame sunerimę, nes iki šiol, nors jau yra praėję ~3 mėn. nuo COVID-19 pirmo atvejo pasireiškimo Pasaulyje (2019-12-31) ir ~1 mėn. - nuo pirmo COVID-19 diagnozuoto atvejo Lietuvoje (2020-02-28), Lietuvos privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos nėra informuotos apie planus, kaip, įvykus vienam ar kitam COVID-19 plitimo scenarijui, galėtų aktyviais veiksmais prisidėti prie COVID-19 plitimo sustabdymo, kaip turėtų planuoti bei pertvarkyti savo veiklas ateityje, jeigu COVID-19 plitimo tempai taptų sunkiai suvaldomi, o Lietuvos sveikatos sistemos galimybės amortizuoti šią ekstremalią situaciją taptų ribotos (Italijos pavyzdys).

Šiuo etapu, kai COVID-19 plitimo situacija dar iš dalies yra valdoma, mūsų Įstaigos pagal LR teisės aktų suteiktas teises šiam laikotarpiui ir turimas galimybes (apsaugos priemonės, kt.), teikia būtinas (skubias) paslaugas Lietuvos gyventojams Įstaigose, konsultuoja pacientus nuotoliniu būdu, išrašo vaistus ir pan., ypatingą dėmesį skirdami tiek pacientų, tiek jiems teikiančių medicinos darbuotojų apsaugai nuo COVID-19 užkrato.

Mes suprantame, kad ekstremalios situacijos, karantino bei pasaulinės pandemijos metu, sveikatos priežiūros įstaigų paslaugos, infrastruktūra, darbuotojai ir kiti išteklių yra ypatingos svarbos (jų poreikis stipriai išauga) ir turi būti tinkamai suplanuoti, kad vėliau, tinkamu laiku būtų tinkamai panaudoti. Mums, planuojant Įstaigų veiklą, būtina jau dabar žinoti, kokie reikalavimai ir pagal kokius COVID-19 plitimo ir valdymo scenarijus bus keliami mūsų Įstaigoms: kokią medicinos pagalbą, kokias paslaugas turėsime teikti Įstaigose (pvz.: ar bus suteikta teisė atlikti COVID-19 laboratorinius tyrimus, kt.), ar privalėsime tam tikrą Įstaigų infrastruktūrą, darbuotojus mobilizuoti darbui į kitas šalies asmens sveikatos priežiūros įstaigas, ar bus mūsų Įstaigoms sudarytos galimybės aprūpinti darbuotojus asmens apsaugos priemonėmis ir pan. Kaip minėjome, deja, bet nesame gavę jokių orientacinių gairių ar tikslesnių scenarijų / planų / nurodymų, todėl teikiame mūsų aptartus konkrečius siūlymus, prašome juos apsvarstyti ir mus informuoti artimiausiu metu:

(A) Informacijos sklaida ir pagalba rengiant planus, priimant operatyvius sprendimus. Ekstremalios situacijos laikotarpiu operatyvi komunikacija ir informacijos sklaida yra būtina sėkmės sąlyga. Mes siūlome savo pagalbą rengiant planus, teisės aktų projektus bei priimant sprendimus, susijusius tiek su Įstaigų veiklos perorganizavimu, paslaugų teikimu, tiek su ateities scenarijų projektavimu, apibrėžiančiu Įstaigų infrastruktūros ir išteklių efektyvų panaudojimą ekstremalios situacijos laikotarpiu. Tam, kad šios veiklos

būtų tinkamai vykdomos, būtina operatyvi komunikacija tiek su viešosiomis, tiek su privačiomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis. Bendradarbiavimui bei veiksmų koordinavimui užtikrinti, prašome į Valstybės ekstremalių situacijų operacijų centro grupę, kuri sprendžia sveikatos priežiūros įstaigų parengties ir veiklos klausimus ekstremalių situacijų atvejais, įtraukti mūsų nuolatinį atstovą – Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos prezidentą, UAB „SK Impeks Medicinos diagnostikos centras“ direktorių dr. Laimutį Paškevičių.

- (B) **Dėl tyrimų mėginių ėmimo ir COVID-19 testų atlikimo.** Prašome suteikti teisę Lietuvoje veikiančioms akredituotoms privačioms medicinos laboratorijoms (a) *imti mėginius* visiems Įstaigų pacientams ir darbuotojams bei (b) *atlikti bendruosius serologinius IgG ir IgM ir specifinius PGR COVID-19 tyrimus*. Atsižvelgiant į tai, kad mūsų Įstaigos priklauso Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai, tikimės, kad esant sudėtingai situacijai tiek viešosioms, tiek privačioms įstaigoms įsigyti rinkoje COVID-19 tyrimų reagentus bei darbuotojų asmens apsaugos priemonės, visos šios įstaigos galės būti centralizuotai aprūpintos tiek reagentais, tiek asmens apsaugos priemonėmis.
- (C) **Dėl privačių asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos ir paslaugų teikimo perorganizavimo bei valstybės užsakymo COVID-19 infekcijos sąlygoto karantino metu.** Teikiame preliminarius Įstaigų veiklos scenarijus ekstremalios situacijos atveju, pertvarkant Įstaigų veiklą 2 etapais:

I etapas – nuo dabar iki esminio epidemiologinės situacijos pablogėjimo.

Siūlome apsvarstyti tikslingumą suformuoti valstybės užsakymą Įstaigoms priimti ir operatyviai suteikti skubią (būtiną) medicinos pagalbą neinfekuotiems COVID-19 pacientams.

Pagrindimas: Įstaigos yra pasirengusios suteikti maksimalų skaičių skubių (būtinų) ambulatorinių, dienos chirurgijos bei stacionaro chirurgijos paslaugų, atlikti reikiamą kiekį laboratorinių bei instrumentinių tyrimų, kuomet pacientai Įstaigose apsilanko ambulatoriškai ar yra operatyviai išrašomi gavus paslaugas.

Įstaigos turi labai ribotą reanimacijos vietų bei lovų stacionaruose skaičių, jos nėra suprojektuotos intensyvios terapijos reikalaujančių pacientų ilgalaikiam gydymui bei ilgalaikiai priežiūrai.

Įstaigos ženkliai didesnę vertę Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai ir pacientams karantino laikotarpiu gali suteikti perimdamos galimai neinfekuotų pacientų srautus iš stambių stacionarinių gydymo įstaigų, intensyviai aptarnaujančių būtent COVID-19 infekuotus pacientus, taip sumažindamos COVID-19 infekcijos plitimą tiek tarp medikų, tiek tarp pacientų bei atlaisvindamos ištisis skyrius kitose ligoninėse COVID-19 pacientams gydyti. Esame pasirengę testuoti visus pacientus prieš juos priimant į Įstaigas paslaugoms, apriboti kitų asmenų patekimą į Įstaigas, nuolat, nustatyta tvarka, testuoti Įstaigų darbuotojus.

Esame pasirengę artimiausiu metu parengti informaciją apie Įstaigų teikiamas skubias (būtinąs, esant ūmioms būklėms) paslaugas (konsultacijas, tyrimus, chirurgines operacijas ir procedūras, tyrimus), kiek pacientų jos būtų pajėgios priimti ir aptarnauti per 1 dieną.

Šiam tikslui užtikrinti prašome leidimo išlaikyti Įstaigose sukomplektuotas medicinos darbuotojų komandas, siekiant suteikti kuo operatyviau, kuo didesniai pacientų skaičiui būtiną (skubią) medicinos pagalbą. Įsipareigotume karantino laikotarpiu teikti paslaugas TLK įkainiais (be priemokų) bendra tvarka, visas priemones, būtinąs šioms paslaugoms atlikti, įsigytume Įstaigų lėšomis. Tam reiktų suteikti teisę karantino laikotarpiu Įstaigoms, atitinkančioms stacionarinei pagalbai keliamus reikalavimus ir turinčius tam reikiamas licencijas, teikti tiek dienos chirurgijos, tiek stacionaro paslaugas; nurodyti kitoms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms galimybę nukreipti tokius pacientus į Įstaigas; taip pat VLK ir TLK sprendimo dėl šių paslaugų apmokėjimo bendra tvarka.

II etapas – situacijai iš esmės pasikeitus (pablogėjus).

Šiuo atveju šalies Nacionalinė sveikatos sistema neišvengiamai susidurtų su didelėmis perkrovomis, kurių nebūtų pajėgios atlaikyti viešosios asmens sveikatos priežiūros įstaigos turimais resursais. Tikėtina, kad viešosios įstaigos susidurtų su ūmiu medicinos įrangos (DPV aparatų ir monitorių, kt.), medicinos darbuotojų trūkumu.

Kaip minėta, mūsų Įstaigų reanimacijos ir stacionarai yra maži, nėra suprojektuoti priimti didesnio pacientų skaičiaus. Todėl, situacijai pablogėjus ir perėjus į šį etapą, būtume pasirengę perduoti turimą įrangą panaudai pagal panaudos sutartis valstybės ir savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigoms ar ją perkelti į kitas sveikatinimo paslaugų teikimui pertvarkytas kitos paskirties patalpas (pvz.: mokyklas, LITEXPO sales ir pan.).

Šie teikiami siūlymai yra preliminarūs, prašytume juos apsvarstyti, pagal galimybes - suderinti su turimais bei rengiamais šios ekstremalios situacijos valdymo scenarijais / planais, juos kuo operatyviau iškomunikuoti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms.

Visų Lietuvos sveikatos sistemos dalyvių (valdžios, viešųjų ir privačių sveikatinimo paslaugų teikėjų) susitelkimas bei glaudus bendradarbiavimas - būtina COVID – 19 infekcijos sukeltų ir potencialių nuostolių minimizavimo sąlyga. Esame pasirengę dirbti kartu.

Pagarbiai

Dr. L. Paškevičius Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos prezidentas,
UAB „SK Impeks Medicinos diagnostikos centras“ direktorius

D. Bumelytė UAB Northway medicinos centrui generalinė direktorė,
UAB Northway chirurgijos centras generalinė direktorė

D. Kazlauskienė Diagnostikos ir gydymo įstaigų asociacijos prezidentė

L. Penikienė UAB InMedica vykdančioji direktorė

V. Orlovas UAB Affidea Lietuva direktorius

V. Vainauskas Privačių dializės įstaigų asociacijos prezidentas